

Els espais naturals

protegits al Berguedà en el PEIN

ESPAI NATURAL ÉS AQUELL territori que presenta un o més ecosistemes, no essencialment transformats per l'explotació i ocupació humanes, i que contenen espècies vegetals o animals d'interès científic o educatiu, o bé constitueixen paisatges naturals de valor estètic. El nostre país, pel fet d'estar situat en el continent europeu i més concretament a l'àrea mediterrània, ha patit un procés més o menys intens d'artificialització, o si més no, una intervenció humana considerable. Tot i així, els elements de caràcter natural encara són predominants en molts indrets.

El fet d'establir uns règims jurídics especials en determinades parts del territori amb valors naturals considerats com a especialment rellevants s'inicià fa aproximadament cent vint anys per part dels poders públics; es tractava fonamentalment de mantenir uns indrets salvatges de bellesa monumental al marge de transformacions humanes, per tal de garantir a les generacions de l'època i a les futures la pervivència i el gaudi d'aquest patrimoni col·lectiu. (X. CARCELLER)

Els PEIN a Catalunya

A Catalunya, el marc general per a la protecció, conservació, gestió, restauració i millora de la diversitat biològica i la productivitat dels espais naturals és la Llei 12/1985, d'espais naturals (1). Aquesta llei crea i fa desenvolupar el Pla d'espais d'interès natural de Catalunya (PEIN), al qual atorga a la vegada el caràcter d'instrument d'ordenació del territori, en tant que té la condició de Pla Territorial Sectorial, i de conservació d'espais naturals.

A partir d'aquest marc jurídic, el PEIN identifica i selecciona un conjunt d'espais naturals a protegir que

contenen les mostres més representatives de la gran diversitat biològica del nostre entorn natural i també altres elements naturals d'una singularitat i raresa molt rellevant. Diu en J.M. MALLARACH que per primera vegada a la història de Catalunya, i una de les primeres vegades a l'Estat, es va definir un sistema d'espais naturals basat en criteris objectius i en un mètode explícit, i no pas en preferències socials, pressions polítiques o oportunitat electoral.

Òbviament, aquests espais naturals es troben situats fora dels territoris marcadament humanitzats, com són les àrees urbanes i industrials, i també de les zones dedicades a pràctiques agrícoles poc compatibles amb l'existència de comunitats biològiques de certa complexitat i interès. En total, es defineixen 144 espais naturals, la superfície dels quals equival a més del 20% del territori de Catalunya; una delimitació feta a escala 1:50.000 defineix els àmbits de protecció.

L'objecte del PEIN és la delimitació i l'establiment de les determinacions necessàries per a la protecció bàsica dels espais naturals la conservació dels quals es considera necessari d'assegurar, d'acord amb els valors científics, ecològics, paisatgístics, culturals, socials, didàctics i recreatius que posseeixen (article 15.1 de la Llei d'espais naturals). D'altra banda, les Normes del PEIN (2) estableixen, congruentment amb les finalitats de conservació del Pla, que es potenciaran els usos i les activitats agropecuàries i de turisme rural, principals fonts de vida dels habitants dels municipis que hi són inclosos, s'impulsarà el desenvolupament d'aquests territoris per tal d'evitar el despoblament rural, i es promouran les activitats descontaminants del medi.

Essencialment tots els espais del PEIN gaudeixen d'un règim bàsic de protecció, i consisteix en l'aplicació d'una reglamentació de caràcter eminentment preventiu:

a) És d'aplicació el règim urbanístic del sòl no urbanitzable.

b) Les activitats extractives es regulen d'acord amb la Llei 12/1981 (3), excepte quan el planejament urbanístic o altres regulacions impliquin un grau de protecció més alt.

c) Els projectes d'obres i instal·lacions susceptibles de perjudicar notòriament els valors preservats en els espais del Pla, sempre que la realització o autorització dels quals correspongui a la Generalitat de Catalunya, hauran de contenir un estudi d'impacte ambiental i sotmetre's al procediment establert pel Decret 114/88 d'avaluació de l'impacte ambiental (4).

a) El Decret 59/1989 que regula la circulació motoritzada (5), per a la protecció del medi natural, prohibeix en els espais del Pla la circulació de vehicles motoritzats camps a través fora de carreteres o camins habilitats per al pas d'automòbils, amb les excepcions previstes per la Llei en relació a les activitats agropecuàries, silvícoles i similars. Així mateix es prohibeix que els circuits de les modalitats motociclistes i automobilístiques indicades en el Decret transcorrin pels espais PEIN.

Paral·lelament, les normatives existents sobre caça i pesca, activitats forestals, urbanisme, protecció dels animals i vegetals, etc. són instruments de primer ordre per a la gestió del medi natural. Aquestes normatives regulen les activitats humanes sobre el medi, planifiquen la implantació sobre el territori i l'aprofitament dels recursos naturals o bé protegeixen, directament, elements de la flora, la fauna o la gea.

QUADRE I : FIGURES DE PROTECCIÓ ALS ESPAIS NATURALS PROTEGITS DE CATALUNYA

<ul style="list-style-type: none"> • Parcs nacionals (declarats per Llei) 	Espais naturals d'extensió relativament gran, no modificats per l'acció humana, on no poden explotar-se els recursos naturals ni alterar-se el paisatge.
<ul style="list-style-type: none"> • Paratges naturals d'interès nacional (declarats per Llei) 	Espais naturals d'àmbit mitjà o reduït que presenten característiques singulars (<i>dels seus valors naturals des dels punts de vista científic, paisatgístic i educatiu</i>). Hi són permesos, només, els usos tradicionals agrícoles, ramaders i silvícoles compatibles amb els objectius concrets de protecció.
<ul style="list-style-type: none"> • Parcs naturals (declarats per Decret) 	Espais de valors naturals qualificats. S'hi permeten l'aprofitament ordenat dels recursos i les activitats dels habitants compatibles amb la conservació.
<ul style="list-style-type: none"> • Reserves naturals : 	Espais naturals d'extensió reduïda i elevat interès científic, declarats per preservar íntegrament els valors naturals que contenen.
<ul style="list-style-type: none"> a) Integrals (declarades per Llei) 	Només s'hi poden fer activitats d'investigació científica i de divulgació. L'accés és rigorosament controlat.
<ul style="list-style-type: none"> b) Parcials (declarades per Decret) 	Hi són permeses les activitats que no puguin perjudicar els valors naturals de protecció.

Per a aquells espais naturals més emblemàtics, la Llei d'espais naturals defineix quatre modalitats de protecció especial que imposen uns criteris de protecció més restrictius; en el quadre I es defineixen breument aquestes figures de protecció establertes a Catalunya.

Però l'execució i el desenvolupament del PEIN exigeix una protecció específica per a cada espai mitjançant la redacció de plans especials. Els plans especials i llurs normes comporten el tractament individualitzat dels diferents espais naturals mitjançant la seva delimitació definitiva i, si és el cas, l'ordenació detallada de l'ús del sòl i de l'aprofitament dels recursos naturals, i també la programació d'inversions i d'altres actuacions. La delimitació definitiva garanteix la salvaguarda dels valors que han motivat la inclusió de l'espai natural al PEIN i consisteix en la simple adaptació cartogràfica dels límits establerts pel Pla, a una escala més detallada; en aquests moments, la cartografia que s'utilitza és la base topogràfica 1:5.000 de l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

Aquests plans especials es poden formular i tramitar des de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, des dels ens locals amb competències urbanístiques i àdhuc des

dels particulars. La distribució de competències sobre els espais inclosos al PEIN atribueix al Departament de Medi Ambient la formulació i tramitació dels plans especials (6). Aquests, un cop aprovats inicialment (7), són sotmesos a informació pública durant un mes i, transcorregut aquest termini, se n'obre un altre d'igual durada per donar audiència a les corporacions locals que tinguin territori inclòs a l'àmbit del Pla especial. Prèviament a l'aprovació definitiva, cal demanar informe als ajuntaments afectats quan aquests no siguin promotors del Pla, al Consell de Protecció de la Natura i al Centre de la Propietat Forestal. Els informes dels departaments d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i de Política Territorial i Obres Públiques són de caràcter preceptiu.

Actualment, 37 espais del PEIN disposen de plans especials o de declaració de protecció especial vigents. En 28 espais més, el planejament especial es troba en tràmit, ha estat sotmès a informació pública i és previsible que la seva aprovació definitiva es produeixi enguany. També aquest any es durà a terme la informació pública dels plans especials de 26 espais i la contractació de treballs de base relatius a 23 espais més. És previst que a finals de

l'any 1999, l'elaboració de treballs de delimitació definitiva hagi finalitzat en tots els espais. (X. CARCELLER i X. MATEU)

Des de l'aprovació del PEIN, una de les crítiques més esteses és que el Pla ha dissenyat un sistema per protegir illes relictuals, desconectades del territori que les envolta; la reflexió des del punt de vista ecologista és que la protecció d'espais naturals de forma aïllada no compleix precisament l'objectiu principal de la protecció de la diversitat biològica, ans al contrari, contribueix a l'aïllament dels hàbitats que el componen i, en conseqüència, al seu deteriorament. En tant que el propi desplegament del PEIN determina el manteniment del que s'anomenen connexions biològiques, durant aquests darrers anys el Departament de Medi Ambient ha dut a terme un programa de treball específic amb l'objecte de formular unes directrius estratègiques (criteris, mesures específiques, línies d'actuació, etc.) per a garantir la connexió entre els espais inclosos en el Pla.

Per últim, una altra línia important de treball oberta en aquests últims anys és la resultant del que estableix la Directiva Hàbitats (8) de la Unió Europea, a partir de la qual es crea una xarxa ecològica i cohe-

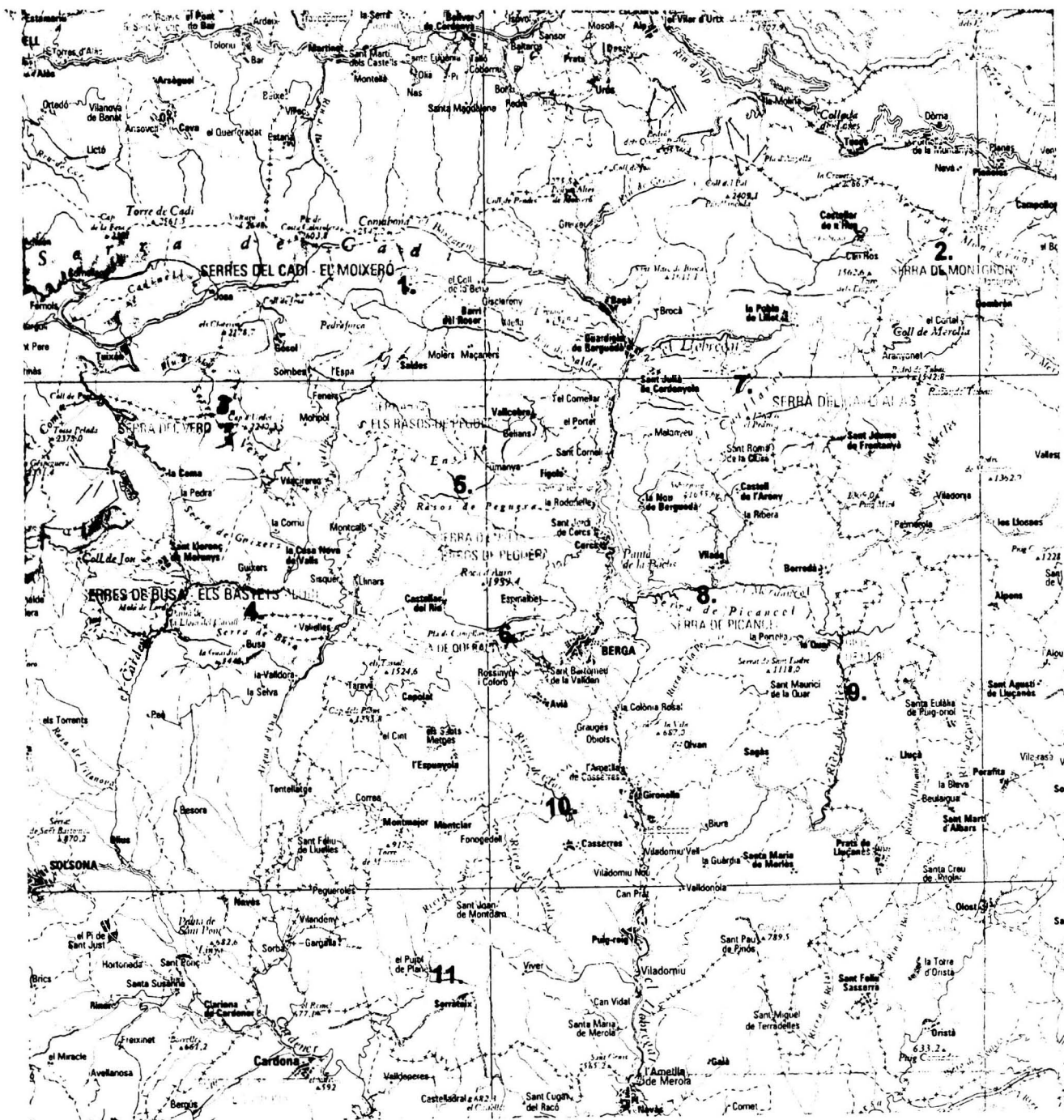
rent d'espais naturals d'àmbit europeu que es coneix amb el nom de Xarxa Natura 2000. A tall d'exemple, cal esmentar que els 81 tipus d'hàbitats declarats d'interès comunitari que es troben a Catalunya tenen la seva representació en els espais del PEIN, amb excepció d'algun cas de presència marginal; d'altra banda, a nivell global es compleixen els requisits comunitaris, per la qual cosa és possible impulsar una projecció internacional mitjançant la seva incorporació en aquesta xarxa europea. S'espera que aquest fet atorgui una nova dimensió al PEIN i ofereixi noves possibilitats per a la seva gestió i aplicació.

Els PEIN al Berguedà

El Berguedà té 1.183 km² de superfície i, segons dades provisionals del cens de 1996, la seva població es xifra en 38.606 habitants. Aplega en conjunt 11 espais naturals als quals se'ls ha donat una protecció especial pel fet d'estar inclosos al Pla d'espais d'interès natural; vegeu la situació en el mapa, i llurs superfícies en el quadre II. En total la comarca té uns 343 km² de superfície protegida pel PEIN, territori que es troba localitzat majoritàriament al sector de l'Alt Berguedà.

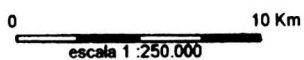
Observem, doncs, que la comarca ofereix un interès natural i paisatgístic elevat. D'altra banda, cal anotar que dels 31 municipis de què consta el Berguedà, 25 tenen alguna part del seu territori inclòs en el PEIN. A tall d'exemple, el quadre III agrupa els municipis segons el percentatge de superfície inclosa al PEIN: Bagà, Castellar de n'Hug i Gisclareny tenen més del 80% del territori inclòs al PEIN, i Castell de l'Areny, Gósol, Guardiola de Berguedà i Saldes tenen entre un 50% i un 80% de la seva superfície protegida. Això ha de comportar una forta implicació pel que fa al desenvolupament del PEIN, no només a nivell municipal i comarcal, sinó també dels mateixos berguedans.

D'entre els espais protegits al sector de de l'Alt Berguedà destaca la serra del Cadí, per la seva notable extensió i per la seva protecció específica. L'any 1966, la Llei estatal de creació de reserves nacionals de caça (9) inclou un àmbit al Cadí de 45.592 ha, que comprèn també les serres del Verd i Port del Comte. Posteriorment, la Llei 6/1982 (10)

EL PLA D'ESPAYS D'INTERÈS NATURAL

(fragment corresponent als espais protegits del Berguedà i emprius)

1. Serres del Cadí - el Moixeró	6. Serra de Queralt
2. Serra de Montgrony	7. Serra de Catllaràs
3. Serra del Verd	8. Serra de Picancel
4. Serres de Busa - els Bastets - Lord	9. Riera de Merlès
5. Serra d'Ensija - els Rasos de Peguera	10. els Tres Hereus
	11. Riera de Navel

Font: GENERALITAT DE CATALUNYA - DEPARTAMENT DE MEDI AMBIENT I INSTITUT CARTOGRÀFIC DE CATALUNYA. Mapa del Pla d'espais d'interès natural de Catalunya 1:250.000. Barcelona, maig de 1996.

QUADRE II: RELACIÓ DELS ESPAIS PROTEGITS. COMARQUES, MUNICIPIS I SUPERFÍCIES (HA)

NOM DE L'ESPai	COMARCA	MUNICIPIS	SUPERFÍCIE (HA)
Serres del Cadí - el Moixeró	Berguedà	Bagà, Castellar de n'Hug, Gisclareny, Gósol, Guardiola de Berguedà, Saldes, Vallcebre	19,002.0
	Alt Urgell	Alàs i Cerc, Cava, Josa i Tuixén, la Vansa i Fòrnols	12,586.0
	Cerdanya	Alp, Bellver de Cerdanya, Das, Montellà i Martinet, Urús	9,780.0
		Total Serres del Cadí - el Moixeró *	41,368.0
* Inclou superfície del PEIN del Massís del Pedraforca			
Massís del Pedraforca	Berguedà	Gósol, Saldes	1,671.0
		Total Massís del Pedraforca	1,671.0
Serra de Montgrony	Berguedà	Castellar de n'Hug	620.0
	Ripollès	Camdevàdol, Campelles, Gombrèn, Planoles, Toses	2,922.0
		Total Serra de Montgrony	3,542.0
Serra del Verd	Berguedà	Gósol	1,250.0
	Alt Urgell	Josa i Tuixén	405.0
	Solsonès	Guixers, la Coma i la Pedra	662.5
		Total Serra del Verd	2,317.5
Serres de Busa - els Bastets Lord	Berguedà	Montmajor	355.0
	Solsonès	Guixers, Lladurs, Navàs, Odèn, Sant Llorenç de Morunys	4,569.5
		Total Serres de Busa - els Bastets - Lord	4,924.5
Serra d'Ensija - els Rasos de Peguera	Berguedà	Castellar del Riu, Cercs, Figols, Gósol, Saldes, Vallcebre	3,827.5
	Solsonès	Guixers	55.0
		Total Serra d'Ensija - els Rasos de Peguera	3,882.5
Serra de Queralt	Berguedà	Berga, Capolat, Castellar del Riu	635.0
		Total Serra de Queralt	635.0
Serra de Catllaràs	Berguedà	Castell de l'Areny, Guardiola de Berguedà, la Nou de Berguedà	5,387.5
	Ripollès	les Lloses	217.5
		Total Serra de Catllaràs	5,605.0
Serra de Picancel	Berguedà	Cercs, la Quar, Vilada	2,244.5
		Total Serra de Picancel	2,244.5
Riera de Merlès	Berguedà	Borredà, la Quar, Sagàs, Santa Maria de Merlès	52.7
	Osona	Lluçà, Palmerola, Prats de Lluçanès	12.7
		Total Riera de Merlès	65.4
els Tres Hereus	Berguedà	Avià, Casserres	312.5
		Total els Tres Hereus	312.5
Riera de Navel	Berguedà	Montmajor, Viver i Serrateix	575.0
		Total Riera de Navel	575.0

Les dades detallades de cada municipi es troben al Pla comarcal de muntanya 1995-1999. El Berguedà. Generalitat de Catalunya, Direcció General de Planificació i Acció Territorial, 1995, pàgs. 25-26.

declara Paratge Natural d'Interès Nacional el massís del Pedraforca, que comprèn, a més de la muntanya del Pedraforca, la vall de Gresolet. Mitjançant el Decret 353/1983 (11), es declara el Parc Natural del Cadí-Moixeró, amb 41.342 ha, que és el parc natural més extens de tot Catalunya. En el marc de la directiva europea de conservació de les aus silvestres, es va declarar Zona d'especial protecció per a les aus (ZEPA) (12). Recentment s'ha proposat incloure'l a la Xarxa Natura 2000, en tant que és l'espai protegit del territori català amb major nombre d'hàbitats i espècies de flora i fauna.

L'espai delimitat per les serres del Cadí i el Moixeró es troba entre les comarques de l'Alt Urgell, el Berguedà i la Cerdanya, i té una extensió de 413,36 km², dels quals 190 km² són berguedans. Geomorfològicament cal destacar la clara asimetria entre ambdós vessants de la serra: la solana de Cadí, tot i que abrupta, contrasta fortament amb el vessant nord per l'imposant espadat, de fins a 500 m de desnivell, que s'estén en tota la seva longitud; al Moixeró es dona el fenomen invers. En aquest espai encara són manifestos els fenòmens periglaciars i més rarament els glacials de l'alta muntanya. La litologia, predominantment calcària, i el bon estat de conservació del paisatge, fan que sigui una de les zones de muntanya més notables de Catalunya. El modelat càrstic del relleu i el fort gradient altitudinal determinen una gran diversitat de paisatges mediterranis, eurosiberians i boreoalpins. La flora és rica en espècies rares i endèmiques i el poblament faunístic és de notable diversitat. Per a la fauna, aquest espai ha constituït històricament un refugi, després de la creació de la Reserva Nacional de Caça, les poblacions d'isards es van poder reconstituir, i els cabirols i els cérvols han estat reintroduïts amb èxit; també cal citar que hi ha presència d'espècies animals molt rares i úniques a Catalunya, especialment de la fauna invertebrada.

L'àmbit del massís del Pedraforca té una superfície de 1.671 ha, de les quals 1.352 pertanyen al municipi de Saldes i 319 al de Gósol. La declaració del Paratge Natural d'Interès Nacional ha comportat la implantació d'un conjunt de normes de protecció, que incrementen la protecció bàsica que regeix en tot

espai del PEIN. Per exemple, no es permet la instal·lació d'elements artificials de caràcter permanent que degradin el paisatge, es regulen especialment les activitats cinegètiques, es prohibeixen l'abocament de residus fora dels punts especialment habilitats a tal efecte i l'encesa de fogueres fora dels indrets autoritzats.

Per assolir els objectius de conservació i protecció de l'espai, es va crear el Patronat del Paratge Natural d'Interès Nacional del Massís del Pedraforca. Des del 1995 el Paratge disposa d'un Centre d'Informació i Interpretació del massís del Pedraforca, a Saldes. El Centre està dotat d'una exposició permanent,

un muntatge audiovisual, dos punts informàtics automatitzats i d'altres elements que permeten informar el públic visitant dels valors naturals de l'espai.

L'espai de la serra de Montgrony, de fet constitueix una prolongació de la serra del Cadí i de la del Moixeró, i en conserva moltes de les característiques. Se situa a llevant de la comarca i s'estén cap al Ripollès, de fet de la comarca del Berguedà inclou únicament el municipi de Castellar de n'Hug. Manté importants fragments de boscos (roures, fagedes, pinedes, avetoses...) en bon estat de conservació. De les comunitats vegetals cal remarcar les pinedes boreals de pi roig amb

moltes, una de les més humides i ben representades de Catalunya. La fauna és típicament pirinenca i presenta una sèrie d'espècies importants com l'isard, el gall fer i l'àliga daurada, entre d'altres; cal destacar també la singularitat d'alguns grups d'invertebrats, com aràcnids cavernícoles i heteròpters.

La serra del Verd, al sector meridional de la serra del Cadí, està formada per un crestall axial amb el seu cim culminant a Cap del Verd, que assoleix 2.289 m d'altitud; a l'oest enllaça amb el Port del Comte. El motiu principal d'interès d'aquest espai rau en el fet que conserva una bona representació de les comunitats d'animals de requeriments subalpins montans, ja quasi al límit de la seva àrea de distribució (gall fer, pigot negre, marta...). Una part de l'espai està inclosa en la Reserva Nacional de Caça del Cadí, esmentada anteriorment.

L'espai natural anomenat Serres de Busa-els Bastets-Lord correspon a l'alta conca del Cardener (Solsonès), delimitat per les valls de l'Aigua d'Ora i al nord per l'Aigua de Valls. Una petita part de l'àmbit delimitat per a la protecció s'endinsa a la comarca del Berguedà, en el municipi de Montmajor. Aquest espai forma part de l'alineació orogràfica, en direcció E-W per les comarques del Solsonès i del Berguedà, que inclou la serra de Picancel. La complexitat del relleu de Busa i Bastets confereix al paisatge una gran bellesa i presenta un extens cobriment forestal de notable diversitat amb comunitats de requeriments ben diferenciats com la fageda i el carrascar.

Dins el conjunt de les serralades prepirenques, al sector meridional del Verd i separat per la profunda vall del riu d'Aigua de Valls, trobem la serra d'Ensija, els rasos de Peguera i la serra de Queralt. L'espai delimitat en el PEIN de la Serra d'Ensija-els Rasos de Peguera constitueix un dels límits meridionals a Catalunya de la vegetació alpina i subalpina; cal destacar per exemple els prats alpins amb nombroses espècies pirinenques i les pinedes de pi negre amb neret. La serra de Queralt, en contacte directe amb les terres de la Depressió Central, forma un conjunt acinglerat de gran singularitat geològica. A nivell florístic cal destacar l'interès micològic

QUADRE III : PERCENTATGE DE SUPERFÍCIE INCLOSA AL PEIN, PER MUNICIPIS

• Municipis amb més del 80 % del territori inclòs al PEIN	3
Bagà Castellar de n'Hug Gisclareny	
• Municipis entre un 50 % i un 80 % del territori inclòs al PEIN	4
Castell de l'Areny Gósol Guardiola de Berguedà Saldes	
• Municipis entre un 20 % i un 50 % del territori inclòs al PEIN	8
Cercs Figols la Nou del Berguedà la Pobla de Lillet la Quar Sant Julià de Cerdanyola Vallcebre Vilada	
• Municipis amb menys d'un 20 % del territori inclòs al PEIN	10
Avià Berga Borredà Capolat Casserres Castellar del Riu Montmajor Sagàs Santa Maria de Merlès Viver i Serrateix	
• Municipis que no tenen territori inclòs al PEIN	6
l'Espunyola Gironella Montclar Olvan Puig-reig Sant Jaume de Frontanya	

**La zona del Catllaràs
està inclosa en un PEIN.**

ARXIU A.R.B.

dels boscos de coníferes, amb una bona representació dels fongs de la muntanya calcària.

La Serra de Catllaràs és un singular massís calcari de notable interès per la seva peculiar estructura geomorfològica, cosa que facilita que en un espai relativament petit aparegui una gran diversitat d'elements d'interès biològic. És un espai amb vegetació i fauna característica d'alta muntanya, hi ha claps de pi negre a partir dels 1.700 m i fagedes amb boix a les fondalades ombrívols; fins i tot hi és present la flor de neu, encara que molt rara de trobar, (i recordem que actualment la seva recol·lecció és il·legal). Quant a la fauna, és un reducte meridional del gall fer, ocell típic de les pinedes pirinenques.

L'espai de la Serra de Picancel és una petita serralada, situada al límit entre els prepirineus del Berguedà i l'altiplà del Lluçanès, que pertany a la Depressió Central Catalana. Formada per relleus conglomeràtics alternants amb gresos, configura un paisatge agressiu, amb valls tancades i zones escarpades. L'espai natural és essencialment forestal i conté una bona representació dels paisatges mediterranis del país de l'alzinar de tendència continental i del país de les rouredes seques submediterrànies.

Connectant l'Alt i el Baix Berguedà hi ha un espai natural de caràcter fluvial, la Riera de Merlès, declarada Reserva Natural Parcial mitjançant el Decret 123/1987 (13); la seva longitud és de 19,5 km

i el tram delimitat per a la seva protecció va, seguint el riu aigües amunt, des del pont de la carretera de Gironella a Prats de Lluçanès fins al pont de la carretera de Borredà a Alps. Amb aquest decret es tractava de protegir i conservar expressament la presència de la llúdriga en aquest curs fluvial, però a finals dels anys 80 van desaparèixer els darrers exemplars d'aquest mamífer. La Riera de Merlès constitueix una de les úniques mostres dels sistemes naturals de la conca del Llobregat en bon estat de conservació, donada la qualitat ecològica en les seves aigües. Hi és molt ben representada la vegetació aigualosa i de ribera, amb salzedes i algun fragment de vernedes, així com les comunitats d'algues incrustants i invertebrats.

Al sector del Baix Berguedà, hi ha dos espais inclosos al PEIN: els Tres Hereus i la Riera de Navel. Representatiu dels sistemes naturals i del paisatge del Baix Berguedà, els Tres Hereus forma un paisatge caracteritzat per replans, careners interfluvials i una sèrie de relleus tabulars esglaonats fins al fons del riu; mostra la transició entre la vegetació submediterrània del país de la roureda de fulla petita i la mediterrània del país del carrascar. Malauradament, els incendis ocorreguts el juliol de 1994 afectaren la totalitat de l'espai, el sòl va quedar totalment calcinat i aviat es feren evidents els problemes d'erosió causats per desprendiments de rocs de gran volum.

L'espai de la Riera de Navel, delimitat pels relleus calcaris dels dos

vessants del curs mitjà de la riera de Navel, constitueix una bona mostra dels sistemes naturals terrestres i dulciaquícules del sector segàrric. L'interès d'aquest espai rau a ser una mostra significativa d'una àrea de caràcter forestal al marge esquerre del Cardener dins un sector on els conreus tenen molta importància. Agrupa una bona mostra dels ecosistemes forestals del domini del carrascar i localment de la roureda de roure de fulla petita.

Notes

1. Llei del Parlament de Catalunya 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals. DOGC núm. 556, de 28.06.85
2. Les Normes del PEIN s'articulen en el Decret 328/1992, de 14 de desembre, pel qual s'aprova el Pla d'espais d'interès natural. DOGC núm. 1714, de 01.03.93
3. Llei 12/1981, de 24 de desembre, per la qual s'estableixen normes addicionals de protecció dels espais d'interès natural afectats per activitats extractives. DOGC núm. 189, de 31.12.81. Sentència del Tribunal Constitucional de 04.11.82
4. Decret 114/1988, de 7 d'abril, d'avaluació d'impacte ambiental. DOGC núm. 1000, de 03.06.88.
5. Decret 59/1989, de 13 de març, pel qual es regula la circulació motoritzada, per a la protecció del medi natural. DOGC núm. 1129, de 16.04.89
6. Decret 200/1992, de 25 de setembre, pel qual es distribueixen competències sobre els espais inclosos en el Pla d'espais d'interès natural.
7. L'aprovació inicial i la provisional dels plans especials corresponen al conseller de Medi Ambient, mentre que l'apro-

vació definitiva correspon al Govern de la Generalitat.

8. Directiva 92/43/CEE del Consejo, de 21 de mayo de 1992, relativa a la conservación de los hábitats naturales y de la fauna y flora silvestres. DOCE núm L 206, de 22.07.92
9. Ley 37/1966, de 31 de mayo, de creación de reservas nacionales de caza. BOE núm. 131, de 02.06.70
10. Llei 6/1982, de 6 de maig, sobre declaració com a Paratge Natural d'Interès Nacional del massís de Pedraforca (Berguedà). DOGC núm. 223, de 14.05.82. Decret 114/1983, de 12 d'abril, de desplegament parcial de la Llei 6/1982, de 6 de maig, sobre declaració com a Paratge Natural d'Interès Nacional del massís de Pedraforca. DOGC núm. 321, de 20.04.83
11. Decret 353/1983, de 15 de juliol, de declaració del Parc Natural del Cadí-Moixeró. DOGC núm. 357, de 24.08.83. Modificat per Decret 298/1988, de 27 de juliol. DOGC núm. 1062, de 31.10.88
12. Directiva 79/409/CEE del Consejo, de 2 de abril de 1979, relativa a la conservación de las aves silvestres. DOCE núm L 103, de 25.04.79
13. Decret 123/1987, de 12 de març, sobre declaració de reserves naturals parcials per a la protecció d'espècies animals en perill de desaparició a Catalunya. DOGC núm. 833, de 29.04.87

Fina Lladó i Font

Geògrafa